

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Навчально-науковий інститут № 5
Кафедра кримінального права та кримінології

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри
кримінального права та кримінології
протокол № 1 від 30.08.2024 р.
Завідувач кафедри
Микола ПАХНІН

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ НАУКИ КРИМІНОЛОГІЇ (ВК.05.1)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладач	Канібер Юрій Миколайович , доцент кафедри кримінального права та кримінології факультету №6, кандидат юридичних наук, доцент
Контактний телефон	+38 057 739 80 78 (роб.)
E-mail	ku-pd.fpmk@ukr.net
Назва освітньо- професійної програми	081 Право – 081 «Law»
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень (НРК України – 8 рівень та третій цикл вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти)
Галузь знань	08 Право

Спеціальність	081 Право
Статус дисципліни	Вибіркова компонента освітньо-наукової програми, вивчається в 3 семестрі II курсу навчання
Мова викладання	українська
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS/годинах	3 кредитів ECTS (загальний обсяг - 90 год.)
	- аудиторна робота: 46 год. для денної форми навчання або 18 год. для заочної форми навчання, з них:
	лекції: 22 год. для денної форми навчання або 8 год. для заочної форми навчання
	семінарські заняття: 24 год. для денної форми навчання або 10 год. для заочної форми навчання
	- самостійна робота: 44 год. для денної форми навчання або 72 год. для заочної форми навчання
Консультації з навчальної дисципліни	Аудиторні консультації: навчальна аудиторія згідно графіку консультацій. Он-лайн-консультації: письмово в системі дистанційного навчання Moodle або електронною поштою викладача
Мета вивчення навчальної дисципліни	формування у здобувачів третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії глибоких наукових, теоретичних і практичних знань, вироблення та удосконалення ними особливих умінь, необхідних як для здійснення наукової, так і науково-педагогічної діяльності
Форми та види проведення навчальних занять	Форма навчання – денна або заочна. Види навчальних занять: лекції, семінарські, самостійна робота.
Необхідне обладнання	Мультимедійне обладнання (ноутбук та проектор), комп'ютерне забезпечення з виходом у мережу Інтернет.
Індивідуальні завдання	Реферати, наукові роботи
Методи та форми контролю	Методи контролю: опитування на семінарських заняттях; участь у дискусіях, веб-квестах, обговоренні доповідей, рефератів; підготовка рефератів та доповідей, тестування, виконання самостійної роботи. Критерії оцінки поточного контролю викладач повідомляє на першому занятті та перед кожними оцінюванням. Форма контролю: екзамен.
Інтегральна компетентність, загальні	Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання для вирішення значущих

компетентності, спеціальні (фахові) компетентності	<p>проблем у галузі держави і права, що передбачає застосування правових інститутів, норм, наукових положень, доктрин, принципів, а також організацію і проведення досліджень із подальшим впровадженням інновацій в практично-перетворювальну діяльність.</p> <p>ЗК 1. Здатність до критичного осмислення суспільних та галузевих процесів і явищ.</p> <p>ЗК 3. Здатність бачити поліваріативність підходів до розв’язання сформульованої проблеми, а також сформувати алгоритм її вирішення.</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати знання під час наукового пошуку і у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), синтезувати комплексні ідеї.</p> <p>ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p> <p>ЗК 12. Здатність працювати в міжнародних наукових проектах.</p> <p>ЗК 13. Здатність розробляти наукові проекти та управляти їх реалізацією.</p> <p>ЗК 15. Здатність оцінювати результати наукових досліджень інших науковців за об’єктивними критеріями.</p> <p>ФК 4. Формування концептуального знання щодо форм впливу практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.</p> <p>ФК 6. Формування навичок проведення порівняльно-правових досліджень окремих інститутів права.</p> <p>ФК 8. Формування умінь застосовувати традиційні та новітні методи й інструменти наукового пошуку.</p> <p>ФК 9. Формування навичок застосування міждисциплінарного підходу в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p> <p>ФК 10. Формування умінь ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення правових норм, а також знання практики їх застосування.</p> <p>ФК 11. Формування умінь критично оцінювати</p>
---	---

	<p>результати наукових пошуків, інноваційний характер одержаних результатів і на цій основі підвищувати рівень своєї професійної діяльності, включаючи безперервний саморозвиток та самовдосконалення.</p> <p>ФК 13. Формування умінь і навичок доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію про ідеї, проблеми, ухвалені рішення, досвід та аргументації; відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.</p> <p>ФК 14. Формування умінь і навичок самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.</p> <p>ФК 15. Формування умінь і навичок самостійно готувати проекти актів правозастосування, включаючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та умотивованості.</p>
--	---

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

<p>Тема № 1. Генезис сучасного змісту наукового кримінологічного знання. Історія розвитку науки кримінології. Сучасне визначення кримінології. Співвідношення кримінології з юридичними науками та іншими галузями знань про суспільство. Комплексна (міжгалузева), методологічна, теоретична та прикладна природа кримінології. Завдання та функції сучасної кримінології. Методологія кримінології. Поняття та види кримінологічної діяльності. Поняття про кримінологічну характеристику суспільного явища. Практичне значення кримінології в протидії злочинності. Система кримінології як науки і навчальної дисципліни. Вплив кримінології на формування професійних якостей юриста.</p>
<p>Тема № 2. Шляхи розвитку теорії злочинності в кримінології. Поняття та кримінологічні ознаки злочинності. Загальна характеристика показників злочинності. Кількісні показники злочинності: рівень злочинності, рівень судимості, ціна злочинності, коефіцієнти злочинності. Якісні показники злочинності: структура злочинності, характер злочинності, географія злочинності. Динаміка злочинності як кількісно-якісний показник. Латентна злочинність. Сучасний стан та тенденції злочинності в Україні.</p>
<p>Тема № 3. Виникнення та розвиток теорії детермінації злочинності. Поняття детермінації та види зв'язків між соціальними явищами. Поняття кримінологічної детермінації та детермінант злочинності. Класифікація детермінант злочинності. Значення вивчення причинності в кримінології. Криміногенні фактори злочинності в Україні.</p>
<p>Тема № 4. Походження та стан доктрини особи злочинця в кримінології. Особа злочинця та суміжні поняття в кримінології. Межі вивчення особи злочинця в кримінології та практичне значення кримінологічного дослідження</p>

<p>особи злочинця. Структура особи злочинця. Поняття кримінологічної характеристики (кримінологічні ознаки) особи злочинця. Поняття, структура та типологія особистості злочинця. Поняття і ознаки криміногенної спрямованості особистості. Співвідношення соціального і біологічного в особі злочинця. Кримінологічна класифікація та типологія злочинців.</p>
<p>Тема № 5. Перебіг досліджень детермінаційного комплексу окремого злочину та механізму індивідуальної злочинної поведінки. Причини та умови окремого злочину. Механізм індивідуальної злочинної поведінки. Зовнішні обставини вчинення злочину (конкретна життєва ситуація). Роль потерпілого у створенні криміногенної ситуації. Види віктимної поведінки. Мотивація умисної злочинної діяльності. Мотивація імпульсивного та звичного злочину. Значення вивчення причин та умов злочину в практичній діяльності адвоката, слідчого, прокурора, судді.</p>
<p>Тема № 6. Генеза методології та методик кримінологічних досліджень. Методологічні засади теоретичних положень кримінології. Вплив класичної школа кримінального права на кримінологію, позитивізм в кримінології. Біопсихологічний підхід до кримінологічної характеристики соціальних явищ. Соціологічний напрямок в кримінології, його основні ідеї та течії. Основні напрями досліджень в сучасній вітчизняній кримінології. Кримінологічне дослідження. Методики і етапи проведення кримінологічного дослідження. Загальна характеристика і класифікація методів кримінологічних досліджень. Конкретно-соціологічні методи кримінологічних досліджень. Використання статистичних методів в кримінологічних дослідженнях. Застосування в кримінології психологічних методів дослідження. Репрезентативність кримінологічного дослідження. Вибіркове дослідження в кримінології. Поняття та значення методу контрольної групи. Використання результатів кримінологічних досліджень в інших видах кримінологічної та правоохоронній діяльності.</p>
<p>Тема № 7. Зародження та трансформації доктрин кримінологічної протидії злочинності. Визначення й співвідношення понять «протидія», «попередження», «профілактика», «запобігання», «превенція», «припинення» злочинів. Інтегративна концепція протидії злочинності. Система заходів протидії злочинності. Рівні запобігання злочинності. Зміст превенції злочинів. Об'єкт попереджувального впливу. Види та засоби спеціально-кримінологічного запобігання злочинам. Індивідуальна профілактика злочинів. Віктимологічна профілактика злочинів. Суб'єкти запобігання злочинам. Законодавче забезпечення та державне управління запобіганням злочинності.</p>
<p>Тема № 8. Розвиток в кримінології теорій фонових явищ злочинності. Девіантологічні дослідження в кримінології. Поняття та основні види фонових явищ. Взаємозв'язок і взаємообумовленість фонових явищ і злочинності. Кримінологічна характеристика та профілактика пияцтва та алкоголізму. Кримінологічна характеристика та профілактика наркоманії та наркотизму. Кримінологічна характеристика та профілактика безпритульності та безнадзорності. Кримінологічна характеристика та профілактика проституції. Кримінологічна характеристика та профілактика домашнього насильства.</p>

<p>Тема № 9. Напрями розвитку в кримінології теорій насильницької злочинності. Поняття насильницької та агресивно-насильницької злочинності. Кримінологічна характеристика окремих видів агресивних злочинів (вбивств, умисних тілесних ушкоджень, зґвалтувань, хуліганства інших). Причини й умови вчинення агресивно-насильницьких злочинів. Запобігання агресивно-насильницьким злочинам.</p>	
<p>Тема № 10. Історія розвитку кримінологічних досліджень корисливої злочинності. Поняття загально-кримінальної корисливої злочинності. Місце корисливих злочинів у структурі злочинності в Україні. Кримінологічна класифікація загально-кримінальної корисливої злочинності. Кримінологічна характеристика окремих видів корисливих злочинів. Фактори, що детермінують вчинення корисливих злочинів. Попередження корисливих злочинів, його форми та види.</p>	
<p>Тема № 11. Походження та розвиток в кримінології теорій професійної, організованої та рецидивної злочинності. Поняття професійної злочинності та її кримінологічна характеристика. Ознаки злочинців-професіоналів, їх типологія. Фактори, що сприяють відтворенню професійної злочинності в Україні. Кримінальна субкультура. Спеціально-кримінологічне попередження професійної злочинності. Поняття організованої злочинності. Відмінність організованої злочинності від простої групової і рецидивної злочинності. Стан організованої злочинності в Україні. Фактори, що породжують організовану злочинність. Заходи протидії організованій злочинності. Поняття рецидивної злочинності, її рівень, структура і динаміка. Зв'язок рецидивізму з професійною злочинністю. Обставини, що сприяють відтворенню рецидивної злочинності. Система заходів попередження рецидивної злочинності.</p>	
<p>Тема № 12. Виникнення і розвиток в кримінологічній науці доктрини злочинності неповнолітніх. Поняття злочинності неповнолітніх. Стан та основні тенденції злочинності неповнолітніх. Кримінологічна характеристика особи неповнолітнього злочинця. Детермінація злочинності неповнолітніх. Попередження злочинності неповнолітніх.</p>	
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН 2. Володіти сучасними методами наукового дослідження; вміти застосовувати їх в процесі вирішення правової проблематики, в тому числі шляхом генерації нових ідей.</p>
	<p>ПРН 6. Вміти використовувати здобутки теорії права, інших правових наук під час здійснення комплексних досліджень, а також розв'язання проблем окремої групи правових відносин.</p>
	<p>ПРН 7. Вміти використовувати міжнародний досвід при вирішенні наукової проблематики; визначати вплив міжнародних правових стандартів під час їх порівняння із вітчизняними.</p>
	<p>ПРН 8. Здійснювати взаємодію із суб'єктами, які не</p>

	належать до наукової спільноти, задля визначення проблем, що турбують суспільство, а також поширення правових знань і наукових даних.
	ПРН 9. Знати концептуальні засади правотворення, правових регулювання і застосування; способи опрацювання юридичної інформації з метою вирішення правової проблематики.
	ПРН 11. Демонструвати здатність до критичного аналізу чинного законодавства, практики його застосування, розробки проєктів нормативно-правових актів із обґрунтуванням власної позиції щодо необхідності їх прийняття.
	ПРН 12. Вміти самостійно готувати проєкти актів правозастосування у різних сферах професійної діяльності, включаючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
	ПРН 14. Вміти вільно спілкуватись з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, науковою спільнотою, суспільством у цілому, критично осмислювати та оцінювати окремі наукові дослідження із відповідної правової проблематики.
КРИТЕРІЙ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені).	
<i>Підсумкові бали навчальної дисципліни = Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем) + Кількість балів за підсумковим контролем</i>	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97 – 100	Відмінно («зараховано»)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94 – 96			
90 – 93			
85 – 89	Добре («зараховано»)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
80 – 84			

75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
70 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65 – 69			
60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40 – 59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21 – 40			
1–20		F	
			„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

Орієнтовний перелік питань до екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття генезису наукової доктрини кримінології. 2. Гносеологічна природа доктрини кримінології. 3. Міждисциплінарний розвиток доктрини кримінології. 4. Співвідношення зародження доктрини кримінології з зародженням правовою доктриною. 5. Розвиток категоріального апарат кримінології як сегменту наукового дискурсу. 6. Доктрина кримінології як джерело зародження кримінологічної практики. 7. Історія розвитку кримінологічної доктрини. Формаційний та цивілізаційний підходи до періодизації генези наукової кримінологічної думки. 8. Розвиток дооктрина кримінології в контексті матеріалістичної діалектики. 9. Закони та категорії матеріалістичної діалектики і розвиток їх інтерпретація в кримінологічній теорії. 10. Розвиток положень історичного матеріалізму та їх зв'язок з доктриною кримінології. 11. Застосування метафізичних методів в кримінологічній доктрині. 12. Наукове та релігійне пізнання в кримінологічній теорії.
---	--

13. Синергетика і доктрина кримінології.
14. Генезис екзистенціальних та феноменологічних методологічних підходів в кримінології.
15. Політико-кримінологічні погляди Аристотеля, Демокріта, Платона, Сократа.
16. Платонівська концепція права народу на повстання («на скасування урядової форми») та її законодавче втілення.
17. Ідея антропоцентризму Протагора та її сучасне осмислення крізь призму завдань кримінологічної науки.
18. Епоха Просвітництва та класична школа кримінального права: логіка загальноцивілізаційного підйому та її вплив на доктрину кримінології.
19. Кримінологічні ідеї у працях К. А. Гельвеція, Дж. Говарда, П. Гольбаха, Г. Гроція.
20. Кримінологічні погляди Ч. Беккарія.
21. Кримінологічні погляди І. Бентама, Дж. Локка, Ш.-Л. Монтеск'є.
22. Кримінологічні погляди Ж.-Ж. Руссо, С. Пуфендорфа, Б. Спінози.
23. Позитивізм в кримінології. Психологічний, соціологічний, антропологічний позитивізм та їх вплив на кримінологічні концепції.
24. Статистичні дослідження злочинності А. Геррі та А. Кетле.
25. Кримінологічні погляди Г. Тарда.
26. Пояснення генези злочинної поведінки у працях Й. Брейера, З. Фрейда, К. Юнга.
27. Кримінологічна спадщина Р. Гарофало, Ф. Граматика, Ч. Ломброзо, Б. Скіннера, та Е. Феррі.
28. Теорія небезпечного стану Ж. Пінаталя.
29. Концепції розумової відсталості злочинців (Г. Годдард), конституційної схильності до злочину (М. Шлапп, Е. Хуттон).
30. Закономірності розвитку соціологічного позитивізму в кримінології.
31. Загальне поняття кримінальної детермінації. Види зв'язків між явищами.
32. Теорія аномії (Е. Дюркгейм, Р. Мертон) та її інтерпретація в доктрині кримінології.
33. Теорія соціальної диференціації, інтеракції (Е. Сазерленд) та її інтерпретація в доктрині кримінології.
34. Теорія стигматизації (Г. Беккер, Е. Лемерт, Дж. Г. Мід Ф. Танненбаум) та її інтерпретація в доктрині кримінології.
35. Теорія конфлікту культур (Т. Селлін) та її інтерпретація в доктрині кримінології.
36. Теорія «розбитих вікон» (Дж. Келлінг, Дж. Уилсон) та її інтерпретація в доктрині кримінології.

- 37.Кримінологічні погляди вітчизняних дореволюційних вчених (М. Генрет, А. А. Жижилєнко, С. В. Познишев).
- 38.Ідеологічні засади радянської кримінологічної думки.
- 39.Статистичний, системний, інституційний, конструктивістський, синтетичний підходи до розуміння злочинності.
- 40.Розвиток ідей зв'язку злочинності і глобалізації в кримінології.
- 41.Розвиток ідей зв'язку злочинності і глобалізації в кримінології.
- 42.Поняття та методологічні засади вивчення детермінації злочинності.
- 43.Основні принципи та закони діалектичного детермінізму у їх застосування до кримінологічних проблем.
- 44.Самодетермінація злочинності: поняття, зміст та методологія дослідження.
- 45.Механізм криміногенної детермінації
- 46.Доктринальні підходи до вивчення особистості злочинця.
- 47.Антисупільна спрямованість особистості злочинця та її рівні
- 48.Соціальна дезорганізація, соціально-психологічне відчуження, схильність до однотипної злочинної поведінки як узагальнені риси особистості злочинця.
- 49.Комплекс сваволі та ілюзій як джерело антисупільних якостей особистості (концепція О. М. Костенка).
- 50.Поняття та природа механізму індивідуальної злочинної поведінки.
- 51.Доктринальні підходи до визначення елементів механізму індивідуальної злочинної поведінки.
- 52.Мотив та мотивація злочинної поведінки.
- 53.Мотивація вольових, імпульсивних та звичних злочинів.
- 54.Основні мотиви злочинної поведінки: самоствердження (самоактуалізація), захисні, замісні, ігрові мотиви, мотиви самовиправдання.
- 55.Посткримінальна поведінка: поняття, сутність, зміст та її роль в циклічності злочинної активності.
- 56.Принцип відображення (концепція О. М. Костенка) у пояснення генези кримінальної активності.
- 57.Раціональна та емоційна форми відображення в етіології злочинної поведінки.
- 58.Кримінологічна віктимологія. Роль потерпілого в утворенні криміногенної ситуації.
- 59.Загальна теорія протидії злочинності як складова доктрини кримінології: історія та сучасність.
- 60.Складові загальної теорії протидії злочинності.
- 61.Система заходів впливу на злочинність.
- 62.Рівні протидії злочинності.

- 63.Управління протидією злочинності.
- 64.Кримінологічне прогнозування та планування як методи управління в системі профілактики злочинів.
- 65.Види кримінологічних прогнозів, методика кримінологічного прогнозування.
- 66.Види кримінологічних планів. Кримінологічне програмування.
- 67.Окремі теорії протидії злочинності як елементи доктрини кримінології.
- 68.Зміст поняття фонових явищ злочинності
- 69.Прояви взаємозв'язку і взаємообумовленості фонових явищ і злочинності
- 70.Кримінологічна характеристика та напрямки профілактики пияцтва й алкоголізму як фонового явища
- 71.Кримінологічна характеристика й напрямки профілактики наркоманії та наркотизму як фонового явища
- 72.Кримінологічна характеристика та напрямки профілактики безпритульності й безнаглядності як фонового явища
- 73.Кримінологічна характеристика та напрямки профілактики проституції як фонового явища
- 74.Кримінологічна характеристика та напрямки профілактики расизму і ксенофобії як фонового явища
- 75.Кримінологічна характеристика та напрямки профілактики насильства в сім'ї як фонового явища
- 76.Кримінологічна характеристика агресивно-насильницької злочинності.
- 77.Особливості детермінації агресивно-насильницької злочинності.
- 78.Особливості особи агресивно-насильницького злочинця.
- 79.Кримінологічна характеристика злочинів проти життя особи.
- 80.Кримінологічна характеристика злочинів проти здоров'я особи.
- 81.Кримінологічна характеристика статевих злочинів.
- 82.Кримінологічна характеристика загально-кримінальної корисливої злочинності.
- 83.Кримінологічна характеристика крадіжок.
- 84.Кримінологічна характеристика шахрайства.
- 85.Кримінологічна характеристика розбою.
- 86.Особа корисливого злочинця.
- 87.Основні напрями запобігання загально-кримінальної корисливої злочинності.
- 88.Поняття і види професійної злочинності.
- 89.Кримінологічна характеристика професійної злочинності.
- 90.Особа злочинця-професіонала, кримінологічна характеристика.

91.Поняття організованої злочинності.
 92.Види організованої злочинності.
 93.Кримінологічна характеристика організованої злочинності.
 94.Кримінологічна характеристика особи-учасника організованого злочинного угруповання.
 95.Поняття та види рецидиву злочинів.
 96.Кримінологічна характеристика рецидивної злочинності.
 97.Особа рецидивіста, кримінологічна характеристика.
 98.Запобігання професійній, організованій та рецидивній злочинності.
 99.Стан та основні тенденції злочинності неповнолітніх.
 100. Кримінологічна характеристика особи неповнолітнього злочинця.
 101. Детермінанти злочинності неповнолітніх.
 102. Основні напрями та форми попередження злочинності неповнолітніх.
 103. Законодавчі засади попередження злочинності неповнолітніх.
 104. Система суб'єктів попередження злочинів неповнолітніх
 105. Особа неповнолітнього злочинця та конкретна життєва ситуація в системі детермінант злочинності неповнолітніх.
 106. Сучасні заходи держави щодо вдосконалення системи протидії злочинності неповнолітніх.

Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в мережі Інтернеті

3.1. Нормативні акти:

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кримінальний кодекс України: прийнятий 5 квітня 2001р. №2341-III: URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення, прийнятий 7 грудня 1984 р. № 8073 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
4. Кримінальний процесуальний Кодекс України, прийнятий 13 квітня 2012 № 4651-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
5. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22 червня 2000 р. № 1835-III // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 40. - Ст. 338. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>
6. Про запобігання та протидію домашньому насильству Закон України: від 15.11.2001 р., № 2789-III // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 10. – Ст. 70. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2789-14#Text>
7. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24 січ. 1995 р. № 20/95-ВР // Відомості Верховної Ради

- України. – 1995. – № 6. – Ст. 35. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними : Закон України від 15 лют. 1995 р. № 62/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 10. – Ст. 62.// URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 черв. 1993 р. № 3341-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 358. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>
10. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 № 264/94-ВР // Відомості Верховної Ради України , 1994, N 52, ст.455 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80#Text>
11. Про національну поліцію : Закон України від 2 червня 2015 р. № 580-VIII // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
12. Про пробацію: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 160-VIII // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19>.
13. Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: Указ Президента України від 20.5.2015 р. №276 [Електронний ресурс]. // Офіційний вісник України.-2015.-№41.- Ст.1267.- // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>

3.2.Основна література:

1. Кримінологія. Академічний курс / Кол. авторів: за заг. ред. О. М. Литвинова. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. -588 с.
2. Кримінологія. Загальна частина : навчальний посібник / Кол. авторів: Блага А. Б., Богатирьов І. Г., Давиденко Л. М. та ін.; за заг. ред.. О. М. Бандурки. – Харків: Вид-во ХНУВС, 2011.
3. Кримінологія. Особлива частина: навчальний посібник / Кол. авторів: Блага А. Б., Васильєв А.А., Давиденко Л.М. та ін.: за заг. ред. О. М.Литвинова; наук. ред. серії О. М. Бандурка. – Харків: Вид-во ХНУВС, 2011.
4. Кримінологія: Загальна та Особлива частини: підручник [для студентів юрид. спец. вищ. навч. закладів] / В. В. Голіна, О. Г. Кальман, О. В. Лисодєд ;– Х. : Право, 2014.
5. Закалюк А.П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: У 3-х кн. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007-2008.
6. Курс кримінології: підручник: Загальна частина.: підручник. У 2 кн. Кн. 1./ О.М. Джужа, П.П.Михайличенко, О.Г.Кулик та ін. / за загал. ред.О.М.Джужа. – К.: Юрінком Інтер, 2002.
7. Курс кримінології: підручник: Особлива частина: підручник. У 2 кн. Кн.2. / М.В.Корнієнко, Б.В.Романюк, І.М.Мельник та ін. / за загал. ред.О.М.Джужа. – К.: Юрінком Інтер, 2001.

3.3.Додаткова література:

1. Джужа О. М., Моїсєєв Є. М., Третьякова Т. А. Стислий словник кримінологічних термінів: Навч. посібник / За заг. ред. О. М. Джужи. - К., 1999.
2. Кальман А.Г., Христич И.А. Понятийный аппарат современной криминологии. Терминологический словарь. Под общей ред. член-корреспондента АПрН Украины, д.ю.н., проф. Голины В.В.- Х., Изд-во ООО ТО "Гимназия", 2005.
3. Бандурка А.М., Бандурка А.А. Зарубежная криминология: история и современность: монография. – Х.: НУВС, 2008
4. Канібер Ю.М. Кримінологічна діяльність: ознаки, види, взаємозв'язки// Вісник Кримінологічної асоціації України: матеріали Всеукраїнської наук.-практ.конференції, присвяченої 20-річчю заснування кафедри кримінального права та кримінології ХНУВС 12 травня 2012 року «Актуальні сучасні проблеми кримінального права та кримінології у світлі реформування кримінальної юстиції»/ МВС України; ХНУВС; Кримінологічна асоціація України .- Том 1.- Х.: Золота миля, 2012. – С.88-94.
5. Кримінологія: Спеціалізований курс лекцій зі схемами (Загальна та Особлива частини): Навч. посіб. // За заг. ред. О. М. Джужи. — К., 2002.
6. Абрамова А. А. Эффективность механизма правового регулирования : монография / А. А. Абрамова. – Барнаул : Изд-во Алт. ун-та, 2005. – 188 с.
7. Бандурка А. М. О власти и преступности / А. М. Бандурка. – Х. : Золотая миля, 2012. – 389 с.
8. Батиргарєєва В. С. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток української кримінології / В. С. Батиргарєєва // Вісника Асоціації кримінального права України. – 2014. – № 1 (2). – С. 209–227.
9. Бергер П. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания / П. Бергер, Т. Лукман ; пер. Е. В. Руткевич. – М. : Медиум, 1995. – 323 с.
10. Білокінь С. І. Масовий терор як засіб державного управління в СРСР (1917–1941 рр.) : Джерелознавче дослідження / С. І. Білокінь. – Дрогобич : «Коло», 2013. – 1066 с.
11. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень / М. Т. Білуха. – К. : АБУ, 2002. – 480 с.
12. Блажівський Є. М. Моніторинг протидії злочинності в Україні : монографія / Є. М. Блажівський. – Х. : Золота миля, 2013. – 372 с.
13. Бородин С. В. Борьба с преступностью : теоретическая модель комплексной программы / С. В. Бородин. – М. : Наука, 1990. – 272 с.
14. Бурлаков В. Н. Криминогенная личность и индивидуальное предупреждение преступлений : проблемы моделирования / В. Н. Бурлаков. – СПб. : Санкт-Петербургская академия МВД России, 1998. – 235 с.
15. Василевич В. В. Щодо основних принципів кримінологічної політики України / В. В. Василевич // Кримінологічна теорія і практика: досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення : Тези доповідей наук.-

- теор.конф. (м. Київ, 20 березня 2014 року) / Ред. кол. В. В. Коваленко, В. В. Черней, О. М. Джужа, В. В. Василевич та ін. – К. : Національна акад. внутр. справ, 2014. – С. 46–52.
16. Василькова В. В. Порядок и хаос в развитии социальных систем. Синергетика и теория социальной самоорганизации / В. В. Василькова. – СПб. : Издательство «Лань», 1999. – 480 с.
 17. Вицин С. Е. Моделирование в криминологии : учеб. пособие / С. Е. Вицин. – М. : НИРИО ВШ МВД СССР, 1973. – 104 с.
 18. Гишинский Я. И. Девиантность, преступность и социальный контроль в «новом мире». Сборник статей / Я. И. Гишинский. – СПб. : Издательский Дом «Алеф-Пресс», 2012. – 352 с.
 19. Глушков В. О. Геополітико-правові проблеми створення зони антитерористичної безпеки у Чорноморському регіоні / В. О. Глушков // Актуальні проблеми політики. – 2004. – № 20. – С. 60–71.
 20. Голіна В. В. Кримінологічна політика в Україні : деякі теоретико-прикладні проблеми / В. В. Голіна // Вісник Академії правових наук України. – 2008. – № 2 (53). – С. 182–190.
 21. Голіна В. В. Кримінологічна політика держави : концептуальні положення та основні принципи її формування / В. В. Голіна, С. Ю. Лукашевич // Питання боротьби зі злочинністю. – 2008. – Вип. 16. – С. 36–48.
 22. Голіна В. В. Кримінологічна політика України як ресурс у протидії злочинності (реалії і можливості) / В. В. Голіна // Вісник Національної академії правових наук України. – 2013. – № 2 (73). – С. 193–201.
 23. Голіна В. В. Кримінологічна політика держави : сутність та передумови її формування / В. В. Голіна, М. Г. Колодяжний // Питання боротьби зі злочинністю. – 2012. – Вип. 23. – С. 53–63.
 24. Грачев А. С. Политический терроризм : корни проблемы / А. С. Грачев. – М. : Знание, 1982. – 64 с.
 25. Грачев А. С. Политический экстремизм / А. С. Грачев. – М. : Мысль, 1986. – 269 с.
 26. Гроций Г. О праве войны и мира / Г. Гроций ; пер. А. Л. Сакетти. – М. : Ладомир, 1994. – 868 с.
 27. Дикаев С. У. Вековые конфликты и современные проблемы терроризма (правовой и политико-криминологический анализ) : монография / С. У. Дикаев. – Уфа : ОН и РИО Уфимского юридического института МВД России, 2003. – 227 с.
 28. Донбас в етнополітичному вимірі : монографія / О. Я. Калакура, Л. О. Ковач, В. О. Котигоренко та ін. – К. : ІПіЕНД імені І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 584 с.
 29. Захаров Є. Ю. Засудження злочинів комуністичного режиму СРСР / Є. Ю. Захаров ; Харківська правозахисна група. – Х. : Права людини, 2013. – 320 с.
 30. Зелинская Н. А. Политические преступления в системе международной преступности : монография / Н. А. Зелинская. – Одесса : ФЕНИКС, 2003. – 400 с.

31. Иншаков С. М. Исследование преступности. Проблемы методики и методологии : монография / С. М. Иншаков. – М. : ЮНИТИ-ДАНА : Закон и право, 2012. – 335 с.
32. История политических и правовых учений / В. Г. Графский, Н. М. Золотухина, Л. С. Мамут, В. С. Нерсисянц ; под. общ. ред. В. С. Нерсисянца. – М. : Норма, 2000. – 772 с.
33. Кабанов П. А. Политическая преступность : понятие, сущность, виды, причины, личность политического преступника, меры противодействия (криминологическое исследование) : монография / П. А. Кабанов. – Казань : ЗАО «Новое знание», 2006. – 360 с.
34. Калиновський Ю. Ю. Правосвідомість українського суспільства : генеза та сучасність : монографія / Ю. Ю. Калиновський. – Х. : Право, 2008. – 288 с.
35. Карбонье Ж. Юридическая социология / Ж. Карбонье ; пер. с фр. и вступ. статья В. А. Туманова. – М. : Прогресс, 1980. – 352 с.
36. Карпец И. И. Международная преступность / И. И. Карпец ; отв. ред. В. Н. Кудрявцев. – М. : Наука, 1988. – 112 с.
37. Карпец И. И. Преступность : иллюзии и реальность / И. И. Карпец. – М. : Юрид.лит., 1992. – 412 с.
38. Кожушко Е. П. Современный терроризм : анализ основных направлений / Е. П. Кожушко ; под общ. ред. А. Е. Тараса. – Минск : Харвест, 2000. – 423 с.
39. Коршунов В. О. Політичний тероризм : інформаційні методи боротьби : дис... канд. політ. наук : 23.00.02. / Коршунов Віталій Олегович ; Дніпропетровський національний університет. – Дніпропетровськ, 2008. – 210 с.
40. Костенко А. Н. Криминальный произвол (социопсихология воли и сознания преступника) / А. Н. Костенко. – К. : Наукова думка, 1990. – 147 с.
41. Костенко О. М. Культура і закон – у протидії злу / О. М. Костенко. – К. : Атіка, 2008. – 352 с.
42. Костенко О. М. Модернізація доктрини сучасної кримінології у парадигмі соціального натуралізму / О. М. Костенко // Вісник Асоціації кримінального права України. – 2014. – № 2. – С. 190–208.
43. Кохан Г. В. Явище політичної корупції : теоретико-методологічний аналіз : монографія / Г. В. Кохан. – К. : НІСД, 2013. – 232 с.
44. Крауз-Мозер Б. Теории политики. Методологические принципы / Пер. с польск. И. А. Руденок. – Х. : Изд-во Гуманитарный Центр, 2008. – 256 с.
45. Кремень В. Г. Філософія національної ідеї : Людина. Освіта. Соціум / В. Г. Кремень. – К. : Грамота, 2010. – 576 с.
46. Кристи Н. Борьба с преступностью как индустрия. Вперёд к ГУЛАГу западного образца / Н. Кристи ; пер. с англ. А. В. Петровой. – М. : РОО «Центр содействия реформе уголовного правосудия», 2001. – 224 с.
47. Кристи Н. Ответ насилию. В поисках чудовищ / Н. Кристи ; пер. с англ. М. А. Мошковой. – М. : Центр содействия реформе уголовного правосудия, 2003. – 32 с.
48. Ли Д. А. Преступность как социальное явление / Д. А. Ли. – М. : Русский

- мир, 1997. – 176 с.
49. Литвак О. М. Держава і злочинність : монографія / О. М. Литвак. – К. : Атіка, 2004. – 304 с.
 50. Литвак О. М. Державний вплив на злочинність : кримінологічно-правове дослідження / О. М. Литвак. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 280 с.
 51. Литвинов О. М. Про концепцію правового економізму Річарда Познера (філософсько-культурологічне роздумування на тлі деяких проблем сучасної України) / О. М. Литвинов // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. – 2012. – Вип. 1 (58). – С. 5–18.
 52. Локк Дж. Два трактата о правлении / Дж. Локк ; пер. А. В. Субботина. – М. : Канон, 2009. – 400 с.
 53. Ломброзо Ч. Политическая преступность и революция по отношению к праву, уголовной антропологии и государственной науке / Ч. Ломброзо, Р. Ляски ; предисл. проф. И. А. Исаева. – СПб. : «Юридический Центр Пресс», 2003. – 474 с.
 54. Лутфуллин Р. Р. Террор (политические репрессии) как необходимый элемент функционирования тоталитарного режима в СССР (1929–1953 гг.) : монография / Р. Р. Лутфуллин. – Нижнекамск : Изд-во Нижнекам. ф-ла МГЭИ, 2002. – 144 с.
 55. Маляр Г. В. Проблема політичної злочинності в зарубіжній кримінології : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Маляр Ганна Василівна ; Київський міжнародний університет. – К., 2010. – 218 с.
 56. Маслоу А. Мотивация и личность. – 3-е изд. / А. Маслоу. – СПб. : Питер, 2006. – 352 с.
 57. Мизес Л. фон. Теория и история. Интерпретация социально-экономической эволюции / Л. Фон Мизес ; пер. с англ. А. В. Куряева. – Москва ; Челябинск : Социум, 2013. – 368 с.
 58. Миронюк Д. М. Кримінологічний моніторинг ефективності правового регулювання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Миронюк Дмитро Миколайович ; Харківський національний університет внутрішніх справ. – Х., 2014. – 227 с.
 59. Монтескьє Ш.-Л. Избранные сочинения / Ш.-Л. Монтескьє ; под ред. М. П. Баскина. – М. : Изд-во политической литературы, 1955. – 799 с.
 60. Оборотов Ю. М. Традиції та новації в правовому розвитку : загальнотеоретичні аспекти : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Оборотов Юрій Миколайович ; Одеська національна юридична академія. – Одеса, 2003. – 379 с.
 61. Овчинский А. С. Матрица преступности / А. С. Овчинский. – М. : НОРМА, 2006. – 112 с.
 62. Орлов Ю. В. Кримінологія правотворчості : обґрунтування та концептуальні засади розвитку / Ю. В. Орлов // Вісник Кримінологічної асоціації України. – 2011. – №1. – С. 95–101.
 63. Орлов Ю. В. Геополітичні фактори злочинності в Україні / Ю. В. Орлов // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія «Право». – 2012. – № 1034. – С. 226–229.

64. Орлов Ю. В. Концептуальні засади протидії політичній злочинності / Ю. В. Орлов // Вісник Кримінологічної асоціації України. – 2015. – № 1 (9) : збірник наукових праць [редкол. О. М. Бандурка (голов. ред.) та ін.]. – Х. : ХНУВС, 2015. – С. 224–236
65. Орлов Ю. В. Кримінологічна неефективність нормативно-правових актів : поняття та критерії / Ю. В. Орлов // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 570–576 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11ojvptk.pdf>
66. Орлов Ю. В. Наукові засади формування стратегій інтеграції політичної системи та протидії злочинності / Ю. В. Орлов // Право і безпека. – 2014. – № 2 (53). – С. 124–130.
67. Панаріна Н. В. Право як нормативна основа формування правопорядку: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Наталія Володимирівна Панаріна ; Національна юридична академія імені Ярослава Мудрого. – Х., 2007. – 202 с.
68. Перепелиця Д. І. Призонізація в механізмі криміногенної детермінації : характеристика та протидія : дис... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Перепелиця Дмитро Іванович ; Харківський національний університет внутрішніх справ, 2014. – 214 с.
69. Платон. Далоги Платона. Государство / Платон [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://psylib.ukrweb.net/books/plato01/26gos01.htm>
70. Платон. Далоги Платона. Законы / Платон [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://psylib.ukrweb.net/books/plato01/30zak01.htm>
71. Платон. Диалоги Платона. Горгий / Платон [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://psylib.ukrweb.net/books/plato01/16gorgi.htm>
72. Платон. Диалоги Платона. Политик / Платон [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://psylib.ukrweb.net/books/plato01/29polit.htm>
73. Поклад В. И. Луганский сепаратизм глазами луганского социолога / В. И. Поклад // Наукові праці : науково-методичний журнал. – Вип. 250. – Т. 262. Філософія. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – С. 103–105.
74. Политико-правовые ценности : история и современность / Отв.ред. В. С. Нерсисянц. – М. : Эдиториал УРСС, 2000. – 254 с.
75. Попович М. Д. Антропоцентризм і гуманізм : минуле та сьогодення / М. Д. Попович // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки : Наук. вісник : зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Українська АН. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 40 (10). – С. 250–257.
76. Попович В. М. Економіко-кримінологічна теорія детінізації економіки : монографія / В. М. Попович. – Ірпінь : НВЦ АДПСУ, 2001. – 524 с.
77. Ривман Д. В. Виктимология / Д. В. Ривман. – СПб.: «Юридический центр Пресс», 2000. – 216 с.
78. Рущенко І. П. Соціологія злочинності : монографія / І. П. Рущенко. – Х. : Вид-во Націон. ун-ту внутр. справ, 2001. – 546 с.
79. Саморегуляция и прогнозирование социального поведения личности / [Л. В. Борзикова](#), [В. В. Водзинская](#), [В. Н. Каюрова](#) и др.; Под общ. ред.

- В. А. Ядова. – Л. : Наука, 1979. – 264 с.
80. Сердюк О. В. Корупціогенність законодавства : проблеми виявлення корупційних ризиків в проектах нормативних актів / О. В. Сердюк // Збірник тез лекцій з питань нормопроєктування. – К. : Міністерство юстиції України. Центр правової реформи і законопроектних робіт, 2005. – С. 121–130.
81. Спиноза Б. Избранные произведения : в 2-х т. – Т. 1 / Б. Спиноза. – М. : Политиздат, 1957. – 631 с.
82. Тихомиров Ю. А. Теория закона / Ю. А. Тихомиров. – М. : Наука, 1982. – 257 с.
83. Токарев А. Ф. Криминологическое прогнозирование и планирование предупреждения преступлений. Лекция / А. Ф. Токарев. – М. : Академия МВД СССР, 1990. – 45 с.
84. Федосова В. А. Эффективность действия норм советского государственного права / В. А. Федосова. – Воронеж : Изд-во Воронежского ун-та, 1984. – 157 с.
85. Феномен зависимого преступника / Ю. М. Антонян, О. В. Леонова, Б. В. Шостакович. – М. : Аспект-Пресс, 2007. – 192 с.
86. Хеффе О. Политика, право, справедливость. Основоположения критической философии права и государства / О. Хеффе. – М. : Гнозис, 1994. – 328 с.
87. Циппеліус Р. Юридична методологія / Р. Циппеліус. – К. : Видавництво «Реферат», 2004. – 176 с.
88. Шестаков Д. А. Введение в криминологию закона / Д. А. Шестаков. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 2011. – 75 с.
89. Шестаков Д. А. Криминология : краткий курс. Преступность как свойство общества / Д. А. Шестаков. – СПб. : Изд-во «Лань», 2001. – 264 с.
90. Шипунова Т. В. Введение в синтетическую теорию преступности и девиантности / Т. В. Шипунова. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2003. – 180 с.
91. Штеренберг М. И. Синергетика : наука? философия? псевдорелигия? / М. И. Штеренберг. – М. : Academia, 2007. – 176 с.
92. Эрлих О. Основоположение социологии права / /О. Эрлих ; Пер. с нем. М. В. Антонова; Под ред. В. Г. Графского, Ю. И. Гревцова. – СПб. : ООО «Университетский издательский консорциум», 2011. – 704 с.
93. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования : описание, объяснение, понимание социальной реальности / В. А. Ядов. – М. : Добросвет, 1998. – 227 с.
94. Якимова Е. В. Социальное конструирование реальности: социально-психологические подходы / Е. В. Якимова. – М. : ИНИОН, 1999. – 115 с.
95. Яковлев А. М. Преступность и социальная психология / А. М. Яковлев. – М.: Юрид.лит., 1971. – 295 с.

3.4. Інформаційні ресурси

- 1.Офіційний сайт Верховної Ради України <http://portal.rada.gov.ua>.

- 2.Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
- 3.Офіційний сайт Судова влада України <https://court.gov.ua/>
- 4.Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>
- 5.Офіційний сайт МВС України www.mvs.gov.ua.
- 6.Офіційний сайт Верховного Суду України <http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/>
- 7.Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
- 8.Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ <http://univd.edu.ua/>
- 9.Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко <http://korolenko.kharkov.com/>
10. Юридична бібліотека <http://pravo.biz.ua/>
11. Офіційний сайт Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України: <http://www.ivpz.org>